

Vlaams
Parlement

stuk **1076** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 7 april 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Robrecht Bothuyne, Matthias Diependaele en Jan Laurys,
de dames Helga Stevens en Güler Turan
en de heren Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen

betreffende de uitgangspunten voor
een witboek Nieuw Industrieel Beleid in Vlaanderen

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat:
 - 1° de wereldwijde economische crisis de transformatie van de economie en in het bijzonder de industriële sectoren heeft versneld;
 - 2° het groenboek uitgaat van het concept van de ‘fabriek van de toekomst’ (FT) en dat dat in het witboek verder geconcretiseerd moet worden;
 - 3° onze industrie de laatste decennia aan concurrentiekracht heeft ingeboet door een verlies aan voorsprong in productiviteit ten opzichte van onze buurlanden en de loonkostenhandicap, met als gevolg een verlies aan industriële werkgelegenheid;
 - 4° het voor onze industrie van levensbelang is dat we onze aanwezigheid en ons marktaandeel op de opkomende markten en in hoogtechnologische sectoren verder kunnen uitbouwen;
 - 5° uit onderzoek duidelijk naar voren komt dat exportgerichte bedrijven en bedrijven die hun positie in het buitenland verder uitbouwen, sterkere groeiers zijn die een hogere toegevoegde waarde en meer directe en indirecte arbeidsplaatsen creëren;
 - 6° een sterke toekomstgerichte economie in Vlaanderen een sterke industriële basis nodig zal blijven hebben;
 - 7° een dergelijke strategie zich moet inpassen in de uitgangspunten en kerninitiatieven van de nieuwe Europa 2020-groeistrategie van de Europese Unie, die hun vertaling vinden in het ViA-plan (ViA: Vlaanderen in Actie) van de Vlaamse Regering en het Pact 2020;
 - 8° er een nieuw industrieel beleid nodig is om het Vlaamse economische weefsel in zijn transformatie te versterken en te ondersteunen;
 - 9° herziening en aanpassing van de waardeketen als totaliteit aan nieuwe maatschappelijke uitdagingen, zoals globalisering, toegenomen concurrentiële druk, energie, milieu en demografische ontwikkelingen, een factor van stijgend belang zijn in het uitwerken van een sterk industrieel beleid;
 - 10° de stijgende vraag naar grondstoffen en energie het noodzakelijk maakt om een duurzaam beleid te voeren, waarbij economische groei en druk op milieu en natuur verder ontkoppeld worden door het verhogen van de efficiëntie van materiaalgebruik en energie, het inzetten op alternatieve en milieuvriendelijke vormen van energieproductie en het hergebruik en de recyclage van materialen op diverse plaatsen in de waardeketen;
 - 11° een dergelijk nieuw industrieel beleid moet steunen op vier pijlers:
 - a) een productiviteitsoffensief en een versterkt concurrentievermogen;
 - b) een talentenbeleid;
 - c) een industrieel innovatiebeleid;
 - d) een infrastructuurbeleid;
- gelet op:
 - 1° het groenboek ‘Een nieuw industrieel beleid voor Vlaanderen’ van de Vlaamse Regering met een duidelijke focus op het versterken en transformeren van de maakindustrie als motor voor de economie en innovatie;
 - 2° de interventies en bijdragen van de Federatie Voedingsindustrie (Fevia), de Federatie van de technologische industrie (Agoria), de Belgische federatie van de chemische industrie (essenscia), de Belgische federatie van de textiel-, hout- en meubelindustrie (Fedustria), de Confederatie Bouw, de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer (FEBEM), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) en de Bond Beter Leefmilieu (BBL) op de hoorzittingen over dat groenboek;
 - 3° de conclusies van de Voka-studie ‘Perspectief op het Industrieel-Economisch Weefsel in Vlaanderen’;
 - 4° de noodzaak van voortgangsbewaking en monitoring van de parameters en omgevingsfactoren om het nieuwe industriële beleid tijdig te kunnen evalueren en, waar nodig, bij te sturen;

- 5° de noodzaak om de industriële innovatiestrategie van de Vlaamse Regering en de transformatielogica van het nieuwe industriële beleid op elkaar af te stemmen;
 - 6° de herziene ‘Small Business Act’ en de daaruit voortvloeiende prioritaire aandacht voor ons Vlaamse kmo-weefsel;
 - 7° de start van het TINA-Fonds (TINA: Transformatie-, Innovatie- en Acceleratie Fonds), dat een meerwaarde moet betekenen ten aanzien van en complementair moet zijn met bestaande instrumenten en initiatieven zoals ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV)/Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM), de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv), XL-Fonds, en de inspanningen die private investeerders reeds hebben geleverd;
 - 8° de behoefte aan voldoende en goed uitgeruste bedrijventerreinen om investeringen mogelijk te maken. Daarbij moet maximaal gebruikgemaakt worden van innovatieve concepten om een optimaal ruimtegebruik te garanderen;
- vraagt de Vlaamse Regering om de volgende elementen zeker in het witboek op te nemen:
- 1° binnen de pijler ‘productiviteitsoffensief en versterkt concurrentievermogen’:
 - a) erop toezien dat het beleid zich richt op markten en waardeketens met veel economisch potentieel en een hoge maatschappelijke meerwaarde zoals hoogtechnologische productiesectoren, ‘life sciences’, energie en milieu (2020), duurzame mobiliteit, gezondheidszorg en vergrijzing;
 - b) een strategie uitwerken om hoogwaardige en innovatieve productieactiviteiten in Vlaanderen te versterken en, waar mogelijk, uit te breiden;
 - c) erop toezien dat dat niet enkel over productiviteit gaat, maar alle aspecten omvat die een invloed kunnen hebben op de productieomgeving van de toekomst. Het moet met andere woorden ook gaan over wat er waar nog moet worden gemaakt, niet alleen hoe. Dat omvat ook product- en procesinnovatie, gammavernieuwing, ontwerp enzovoort;
 - d) verder inzetten op een versterking van de Vlaamse economische diplomatie;
 - e) ervoor zorgen dat via rondetafels de verschillende industriële sectoren nauw betrokken zijn en blijven bij de verdere uitwerking en concretisering van het nieuwe industriële beleid en sectorspecifieke aspecten ervan;
 - f) met het oog op het afstemmen op en het ten dienste stellen van het federale beleid op het beleid van de Vlaamse overheid, die zaken die een belemmering vormen voor de verdere ontwikkeling van een competitieve economie in Vlaanderen en die buiten de eigen bevoegdheden vallen (zoals de loonkostenhandicap, fiscale mogelijkheden voor ondernemingen enzovoort), agenderen op het overlegcomité;
 - g) werk maken van een versnelde en adequate invoering van de Gazellesprong, met het oog op de doorgroei van onze kmo’s en zo beloftevolle bedrijven begeleiden in hun groei naar internationaal actieve en toonaangevende exportbedrijven;
 - h) verder inzetten op het terugdringen van administratieve overlast en overregulering voor bedrijven;
 - i) het inzetten van strategische opleidings- en investeringssteun ook mogelijk maken voor investeringen die een strategische transformatie beogen;
 - 2° binnen de pijler ‘talentenbeleid’:
 - a) de nodige aandacht besteden aan de rol die de taskforce Onderwijs-Arbeidsmarkt kan spelen om het onderwijs inderdaad beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt;
 - b) maatregelen nemen om de mobiliteit van onderzoekers te verbeteren, buitenlandse toptalent aan te trekken en aantrekkelijke carrièreplanning en werk-omstandigheden mee te ondersteunen, met voldoende evenwicht tussen privé en werk en met doorgroeimogelijkheden;
 - c) concrete doelstellingen formuleren om de instroom van jongeren in technologische studierichtingen te verhogen;
 - d) erop toezien dat er voldoende instroom wordt gecreëerd voor de vacatures in de maakindustrie, met speciale aandacht voor de invulling van vacatures voor lager-geschoolden;

- e) in het actieplan ‘Ondernemend Onderwijs’ ruimte maken voor initiatieven die bij jongeren kunnen bijdragen tot een beter begrip van de arbeidsmarkt en een grotere appreciatie voor technische en knelpuntberoepen. Ook leraars moeten daarbij aangezet worden om gebruik te maken van de mogelijkheden die bedrijfsstages hun bieden;
 - f) per industriële sector een plan maken om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen en aldus zorgen voor voldoende instroom van werknemers ter vervanging van die werknemers die de arbeidsmarkt verlaten;
 - g) inzetten op langere loopbanen, met aandacht voor blijvende inzetbaarheid van de 50-plussers en ook de werkbaarheid van de banen;
 - h) nog sterker inzetten op het ingang doen vinden van de EVC-certificaten (EVC: elders verworven competenties) als kwalificatiebewijs en ook versneld aanvullende EVC-profielen opstellen;
 - i) extra inspanningen leveren rond ‘levenslang leren’ en bijscholing en omscholing, waarbij voorrang moet worden gegeven aan trajecten die beantwoorden aan vragen en behoeftes op de arbeidsmarkt;
 - j) bij nieuwe investeringen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) inschakelen bij het opzetten van een opleidings- en toeleidingsplan voor knelpuntberoepen, zodat werkzoekenden onmiddellijk in dergelijke nieuwe projecten kunnen worden ingeschakeld;
 - k) ter uitvoering van het knelpuntenbeleidsplan de opleidingscapaciteit knelpuntberoepen bij de VDAB verder ontwikkelen en werk maken van de verschillende vormen van leren op de werkvloer. Daarbij moet er maximaal een beroep gedaan worden op de expertise en inbreng vanuit Syntra en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO);
- 3° binnen de pijler ‘industriële innovatiebeleid’:
- a) de conclusies van het studiewerk van de VRWI-innovatieregiegroepen en andere strategische oefeningen (zoals het SET-plan (SET: Strategic Energy Technology) van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), ‘roadmaps’ van de strategische onderzoekscentra (SOC) en competentiepolen enzovoort) en bestaande grote transformatieprojecten vertalen naar concrete actiepunten;
 - b) focusstrategie en speerpuntsectoren centraal stellen, met bijzondere aandacht voor de opportuniteiten die voortkomen uit de grote maatschappelijke uitdagingen, zonder daarbij echter de bottom-upinitiatieven die vertrekken vanuit de sterktes van de Vlaamse industrie te verwaarlozen;
 - c) de nadruk leggen op meer marktgedreven innovatie en industriële valorisatie;
 - d) de samenwerking tussen bedrijven en onderzoeks- en onderwijsinstellingen op nationaal en internationaal niveau ondersteunen en aanmoedigen. Daarbij moet bijzondere aandacht gaan naar de ondersteuning van de samenwerkingsverbanden tussen kmo’s en hogescholen;
 - e) ‘Innovatief Aanbesteden’ nog veel sterker inzetten om vraaggestuurde innovatie te ondersteunen. Overheidsinvesteringen in duurzame mobiliteit, hernieuwbare energie, ICT-infrastructuur, grootschalige O&O-infrastructuur (O&O: onderzoek en ontwikkeling) kunnen daarbij een belangrijk versnellend effect hebben;
 - f) maximaal gebruikmaken van de Europese kaderprogramma’s en platformen. Er moet ook een strategie uitgewerkt worden die ervoor zorgt dat ook Vlaanderen als kleine regio daarin een rol blijft spelen en dat die middelen niet enkel naar de grotere lidstaten zouden gaan, met een specifieke aandacht voor een grotere betrokkenheid van de Vlaamse industrie;
 - g) het nieuwe industriële beleid stutten door een modern innovatiebeleid en een performant innovatie-instrumentarium waarbij duplicatie en versnippering wordt vermeden door de aanbevelingen van het rapport-Soete versneld verder te implementeren en oog te hebben voor blijvende monitoring en evaluatie van elk van de componenten van het Vlaamse innovatie-instrumentarium;

- h) erop toezien dat kmo's en familiale industriële bedrijven voldoende betrokken worden in de strategie door:
 - i) niet enkel innovatie en transformatie te begeleiden, maar ook algemene elementen van zaakvoering. Ook het verlengen en het verbreden van het steunbare innovatietraject is daarbij zeer belangrijk;
 - ii) IWT-steun (IWT: Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) beschikbaar te houden voor kmo's, waarbij kmo's uit focussectoren of kmo's betrokken in transformatietrajecten, voorrang moeten kunnen krijgen;
 - iii) het IWT via de innovatiecentra de beschikbare kmo's in speerpuntclusters in kaart te laten brengen en ook te kijken welke rol zij in een innovatietraject kunnen spelen;
 - iv) projecten waarbij gemeenschappelijke infrastructuur of kennis ter beschikking wordt gesteld om kleinere spelers hun producten of concepten te laten 'upscalen' tot vermarktbare gehelen, aan te moedigen;
 - v) een beleid te voeren waarbij economische groei en druk op milieu en natuur verder ontkoppeld worden door het verhogen van de efficiëntie van materiaalgebruik en energie, in te zetten op alternatieve en milieuvriendelijke vormen van energieproductie en hergebruik en recycleren van materialen op diverse plaatsen in de waardeketen. De ecologiepremie is daarbij een belangrijk instrument;
 - i) het TINA-Fonds niet laten uitgaan van een strikte marktlogica, maar investeringen met hoger risico, op langere termijn of met latere 'returns on investment' mogelijk laten maken. Daarnaast is het belangrijk dat:
 - i) zo snel mogelijk een samenwerking met de Europese Investeringsbank wordt opgezet om ook Europese middelen binnen TINA te kunnen aanwenden;
 - ii) aangenomen projecten leiden tot duurzame toegevoegde waardecreatie en werkgelegenheidscreatie;
 - iii) de middelen de stap naar de markt mogelijk maken voor projecten:
 - 1° die voldoende industriële trekkers hebben;
 - 2° in sectoren waar grote en kleine bedrijven in verband daarmee kunnen samenwerken, en waar ze reeds aan O&O doen;
 - 3° die Vlaanderen in staat stellen zich internationaal te positioneren;
 - 4° die intrinsiek exportpotentieel hebben;
 - iv) het opzetten van een proeftuin mee een onderdeel kan zijn van een TINA-project, indien dat een wezenlijk onderdeel is van het businessplan en indien dat van essentieel belang is voor het uitrollen van het innovatietraject;
 - v) kapitaal toegekend wordt door snelle en transparante beslissingsprocedures;
 - j) zorgen voor een groeipad voor de uitgaven voor O&O in het licht van de doelstelling in het regeerakkoord om de besteding van 3 percent van het bruto binnenlands product te bereiken. Het publieke deel daarvan moet zo efficiënt mogelijk worden ingezet met het oog op meer en betere economische en maatschappelijke valorisatie van kennis en innovatie;
- 4° binnen de pijler 'infrastructuurbeleid', naast een algemeen infrastructuurbeleid, gericht op de ontsluiting van de economische knooppunten via de verschillende meest aangewezen transportmodi (water-spoor-weg-luchtruim):
- a) werk maken van een snelle realisatie van nieuwe bedrijventerreinen in de bijzondere economische knooppunten die gepland zijn in de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen;
 - b) daarnaast ook het aanbod van lokale bedrijventerreinen uitbreiden zoals vastgelegd in de nota Ruimtelijke Economie;
 - c) daarbij erop toezien dat nieuwe bedrijventerreinen beantwoorden aan de beste praktijken inzake ecologie, bereikbaarheid, mobiliteit en efficiënt ruimtegebruik;

- d) werk maken van een snel en transparant vergunningsbeleid voor investeringen en infrastructuurwerken, conform de aanbevelingen van de commissie-Berx en de commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten ter zake;
 - e) inzetten op de ondersteuning van het uitbouwen van (open) onderzoeksinfrastructuur met het oog op een duurzame verankering van Vlaamse innovatiegedreven bedrijven;
 - f) het Vlaams Energiebedrijf onder andere werk laten maken van het uitbouwen en ondersteunen van rationele en duurzame energieproductie en rationeel en duurzaam energiegebruik;
- 5° de inspanningen van het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen (F.I.T.) verder toespitsen op:
- a) het ontsluiten van de snelle buitenlandse groeimarkten;
 - b) het begeleiden van de Vlaamse exportbedrijven, met extra aandacht voor de ‘new-to-export’-bedrijven;
 - c) het toekennen van een rol voor de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers (VLEV) in de markttoegangsteams van de Europese Unie;
 - d) het inzetten van technologieattachés om exportinspanningen en het aantrekken van investeringen in speerpuntsectoren te ondersteunen;
 - e) het aantrekken van buitenlandse investeringen, die passen in ons economische weefsel. Daarbij moet vooral worden gezocht naar bedrijven die over sterke exporttroeven en een internationale focus beschikken en innovatieve bedrijven uit speerpuntsectoren;
- 6° gestructureerde samenwerking tussen de verschillende relevante departementen en afdelingen binnen de Vlaamse overheid met het oog op een algemene voortgangsbewaking van het nieuwe industriële beleid en in het bijzonder met betrekking tot:
- a) het nemen van concrete acties en maatregelen, gezien de zeer snel evoluerende globale economie;
 - b) het controleren van de doelgerichtheid en de impact van de opgestarte acties en het snel bijsturen, waar nodig.

Robrecht BOTHUYNE
Matthias DIEPENDAELE
Jan LAURYS
Helga STEVENS
Güler TURAN
Koen VAN DEN HEUVEL
Bart VAN MALDEREN